

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Oude Bosweg te Beek

Rapportnummer 20-0169

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Oude Bosweg te Beek

Mei 2020

Rapportnummer: P20-0169

Opdrachtgever: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	18
5.1	Beschermde gebieden.....	18
5.2	Beschermde soorten	18
5.3	Advies en aanbevelingen	20
	Geraadpleegde bronnen	21

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens op de onbebouwde locatie aan de Oude Bosweg te Beek een vrijstaande eengezinswoning met bijhorende terreinverhardingen en tuininrichting te realiseren. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Oude Bosweg te Beek, ten zuiden van de bebouwde kom. Het terrein van circa één hectare betreft een heuvelachtig loofbos. In het plangebied liggen drie plateaus, het noordelijke ligt het laagst en het zuidelijke het hoogst. Het plangebied wordt begrensd door de Oude Bosweg in het noorden en de Sterrenberg in het westen. Het bos bestaat uit delen met zeer weinig ondergroei (zuiden), delen met onder andere braam en laurierkers als ondergroei (noorden) en enkele open plekken zonder bomen.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Braamstruweel

Foto 2. Helling met onderbegroeiing

Foto 3. Braamstruwelen

Foto 4. Helling met onderbegroeiing

Foto 5. Helling zonder onderbegroeiing

Foto 6. Eén van de nesten in het plangebied

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

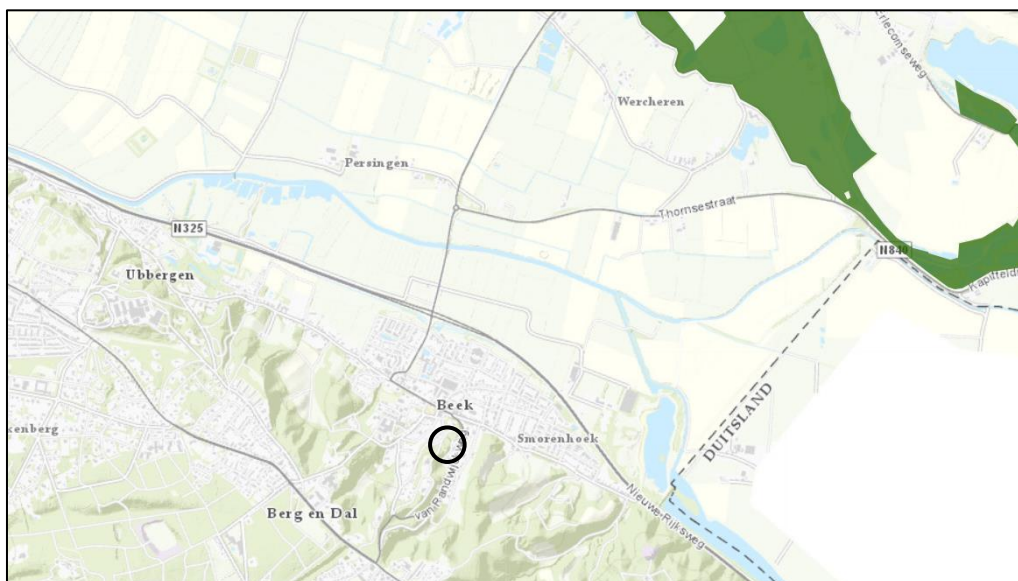
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 april 2020 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 3 en circa 10 °C.

4 Natuurwaarden

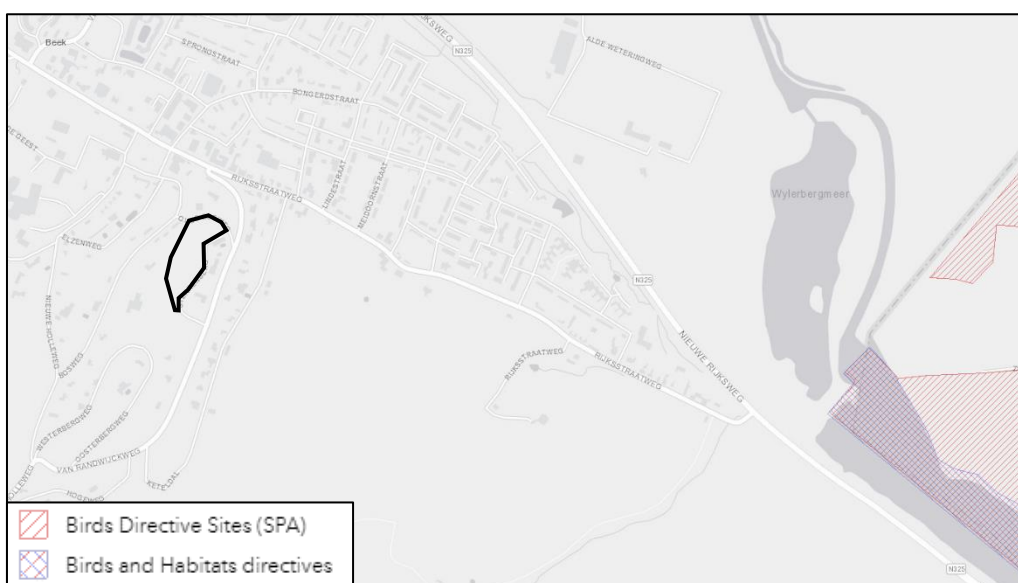
4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaartendatabase van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in Nederland op circa 2,5 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken. Dichterbij ligt het Natura 2000-gebied Wyler Meer in Duitsland op circa 1,3 kilometer ten oosten van het plangebied, zie figuur 5.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (donkergroen) (bron: [gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=4516c19946b642c6807a3ea4ba594bb9](http:// gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=4516c19946b642c6807a3ea4ba594bb9))

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden in Duitsland (bron: <https://natura2000.eea.europa.eu/>)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten de Natura 2000-gebieden ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief kleinschalige aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Ook een negatief effect door stikstof-emissie als gevolg van de voorgenomen plannen is uitgesloten. De resultaten van een AERIUS berekening, door Pouderoyen Compagnons P183631, tonen aan dat de werkzaamheden geen stikstofdepositie opleveren van meer dan 0,00 mol/ha/jaar in Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van zowel het GNN als de GO. De ligging van het GNN, de GO en het plangebied is weergegeven in figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN

(bron: [gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc](http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc))

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort tot het GNN en de GO. De woning zal worden gebouwd in de GO en deels in het GNN. Daarnaast worden in het GNN enkele werkzaamheden uitgevoerd. Bij de voorgenomen plannen behoort het versterken van de natuurwaarden door bijvoorbeeld uitheemse soorten en naaldbomen te kappen,

namelijk acacia's, platanen en sparren. De Amerikaanse eiken blijven behouden. Hiervoor in de plaats worden beuken geplant, tevens wordt in de tuin gewerkt met adelaarsvaren, bosanemoon, daslook en kruipend zenegroen. Dit deel van het GNN en GO betreft N16.03 Droog bos met productie.

Het is niet uit te sluiten dat door het bouwen van het huis verstoring van het GNN en GO optreedt. De bescherming van het GNN en GO is geregeld in de Omgevingsverordening van provincie Gelderland. Ontwikkelingen binnen het GNN zijn volgens de Omgevingsverordening alleen mogelijk als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De negatieve effecten moeten dan worden gecompenseerd. Middels een NNN-toets moet nader worden beoordeeld welke verstoringen kunnen optreden en welke effecten dat tot gevolg heeft voor de natuurwaarden en kernkwaliteiten van het GNN en GO ter plaatse.

Conclusie

Gezien de relatief kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Door voorgenomen plannen treedt mogelijk verstoring op in het GNN en GO, middels een NNN-toets moeten deze verstoringen en de effecten op het NNN worden beoordeeld.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied akkerogentroost, dreps, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, korensla, naaldenkervel, ruw parelzaad en wilde weitspoor zijn waargenomen (alle §3.3 Wnb).

Bovenstaande planten zijn groeien allemaal op zonnige en open plaatsen, zoals in akkers en bermen. Het plangebied is een bos met doorgaans veel schaduw. Het voorkomen van bovengenoemde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied grote vos, grote weerschijnvlinder,

iepenpage en kleine ijsvogelvlinder (alle §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

In het plangebied ontbreken van alle bovengenoemde vlinders de geschikte waardplanten. Hiermee is het voorkomen van deze beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel zijn waargenomen (beide §3.2 Wnb). Op een afstand van 2,5 tot 5 kilometer van het plangebied is rivierrombout waargenomen (§3.2 Wnb).

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daarmee ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland is vliegend hert binnen een afstand van 2,5 kilometer van het plangebied waargenomen. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in inheemse, grote en oude eiken die op een warme plek in de zon staan en waar voldoende dood hout aanwezig is. Dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. In het plangebied staan eiken, maar deze zijn niet oud genoeg en er is niet voldoende dood hout aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Het bos in het plangebied is voor deze soorten niet oud genoeg en het betreft een droog bos. De benodigde habitattypen zijn daardoor niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofofkever en gestreepte waterroofofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater

in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen 5 kilometer afstand van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen.

In het plangebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig en daarmee ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. In de omgeving van het plangebied zijn poelen en vijvertjes aanwezig die geschikt voortplantingshabitat kunnen bieden voor amfibieën. Het plangebied kan daarom gebruikt worden als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten.

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander stellen geen bijzonder eisen aan het voortplantingswater of het landhabitat en kunnen aanwezig zijn in het plangebied. Kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad zijn meer zeldzame en kritische soorten. De waarnemingen van deze drie soorten liggen ten noorden van de N325, het plangebied is daardoor voor deze soorten niet te bereiken. Tevens liggen in de nabije omgeving van het plangebied (en ten zuiden van de N325) geen geschikte voortplantingswateren voor deze soorten. Het voorkomen van kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad in het plangebied is derhalve uitgesloten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied hazelworm (§3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

- + Hazelworm komt voor op vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden in bosranden, heideterreinen, schraal grasland en houtwallen.
- + Zandhagedis is sterk gebonden aan duinen en droge heide. De soort komt vrijwel niet voor in vochtige of waterrijke gebieden. Zandhagedissen zitten graag op warme, zandige naar het zuiden geëxponeerde hellingen met een rijke vegetatiestructuur.

Het plangebied biedt voor hazelworm niet het optimale habitat, maar doordat de waarnemingen van deze soort op relatief korte afstand van het plangebied zijn gedaan is het voorkomen van hazelworm in het plangebied niet uit te sluiten. Zandhagedis leeft niet in bossen zoals die in het plangebied, het plangebied biedt niet het juiste habitat. Het voorkomen van zandhagedis in het plangebied is uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Door de bouwwerkzaamheden en bij het verwijderen van bomen en struiken, en takken van de bodem kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander en hazelworm worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. De voorgenomen plannen zorgen ook voor een verkleining van het leefgebied van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander en hazelworm.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar Alpenwatersalamander voorkomt, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

Ook voor hazelworm geldt geen vrijstelling. Door op de bouwlocatie de bovengrondse vegetatie te verwijderen tijdens de overwinteringsperiode (globaal tussen eind september en begin april), wanneer de soort onder de grond verscholen zit, kan het verstoren van individuen worden voorkomen. Graafwerkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het bouwrijp maken en het

bouwen van de woning kunnen worden uitgevoerd na de overwinteringsperiode, als eventueel aanwezige hazelwormen uit de grond zijn gekomen en wanneer geen vegetatie meer aanwezig is. Het plangebied is zonder vegetatie niet geschikt als leefgebied voor hazelworm. Derhalve kunnen na het verwijderen van de vegetatie en buiten de overwinteringsperiode de graafwerkzaamheden plaatsvinden zonder hazelworm te verstoren.

4.2.6 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek en sperwer (alle §3.1 Wnb).

In het plangebied zijn enkele nesten aangetroffen van algemene vogels, in het gebied zijn geen horsten aangetroffen. Voor algemene vogels biedt het plangebied veel nestgelegenheid in bomen en struiken. Ook voor verschillende roofvogels met een jaarrond beschermd nest is het plangebied geschikt als broedgebied. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, en daarmee ontbreekt nestgelegenheid voor huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende uilen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor veel verschillende vogelsoorten.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Ondanks de voorgenomen plannen in het noorden van het plangebied blijft in het zuiden van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor vogels. Tevens is de omgeving van het plangebied, met name het westen, zuiden en oosten geschikt als foerageergebied voor vogels. De werkzaamheden en de voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vogels.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) moet worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Ook buiten deze periode kunnen broedende vogels aanwezig zijn.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het plangebied is voor verschillende vleermuissoorten geschikt als foerageergebied en in boomholtes zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen 2,5 kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizen, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel, wild zwijn (alle §3.3 Wnb), bever en otter (beide §3.2 Wnb).

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizen, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel en wild zwijn. Voor bever en otter is het plangebied ongeschikt door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in de omgeving. Voor haas is het plangebied matig geschikt, deze soort komt meer voor in open gebieden. Echter, het voorkomen van haas in het plangebied is niet uit te sluiten. Hermelijn is een soort die bossen mijdt en een waterrijke omgeving prefereert. Het plangebied is voor deze soort ongeschikt, daarom kan het voorkomen worden uitgesloten.

Mogelijk zijn in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig van algemene spits-, woel- en ware muizen, bunzing, egel, steenmarter en wezel. Van boommarter, das, eekhoorn, konijn, ree, vos en wild zwijn zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Effectbeoordeling

De werkzaamheden zorgen niet voor een significant negatief effect op het leefgebied van vleermuizen. Het foerageergebied blijft behouden, slechts enkele bomen worden gekapt. In de omgeving van het plangebied en in het plangebied zelf is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig.

Indien bomen met een holte worden gekapt, worden mogelijk geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd, hierbij kunnen individuen worden verstoord en verwond, dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief tot gevolg op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. In de omgeving van het plangebied en in het plangebied zelf is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig.

Door graafwerkzaamheden en het verwijderen van vegetatie kunnen verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizen, bunzing, egel, steenmarter en wezel worden vernietigd en individuen worden verstoord en verwond. Het vernietigen van verblijfplaatsen van bunzing, steenmarter en wezel is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Mitigerende maatregelen

Indien in te kappen bomen een holte aanwezig is, dient nader onderzocht te worden of deze in gebruik is als verblijfplaats door vleermuizen. Indien dit het geval is dient een ontheffing verkregen te worden, en dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizen en egel geldt in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet. De verblijfplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Doordat het te bebouwen gebied kleiner is dan één hectare kunnen werkzaamheden plaatsvinden zonder nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van marters. Echter, negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het gebied buiten de kwetsbare periode (de kraamtijd) ongeschikt te maken. De kraamtijd duurt globaal van 1 maart tot 1 september. Buiten deze periode kan de bovengrondse vegetatie worden verwijderd en wordt het gebied ongeschikt voor verblijfplaatsen van marters.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Door voorgenomen plannen treedt mogelijk verstoring op in het GNN en GO, middels een NNN-toets moeten deze verstoringen en de effecten op het NNN worden beoordeeld.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als nestgelegenheid en als foerageergebied voor veel verschillende vogelsoorten. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het foerageergebied; in en om het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Tijdens het broedseizoen zijn vogelnesten strikt beschermd, bomen met nesten mogen dan niet worden gekapt. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als verblijfplaats (in holtebomen) en als foerageergebied. De werkzaamheden hebben op het foerageergebied geen significant negatief effect; in en om het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. Indien holtebomen dienen te worden gekapt, dient eerst te worden onderzocht of vleermuizen gebruikmaken van de holtes. Indien een vleermuisverblijfplaats aanwezig is, is een ontheffing en het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk voor het kappen van deze bomen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied biedt land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische amfibiesoorten. Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten is geen ontheffing nodig, wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Voor Alpenwatersalamander dient te worden gewerkt volgens en de gedragscode. Graafwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode. Voor hazelworm dient de bovengrondse vegetatie in het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden te worden verwijderd tijdens de overwinteringsperiode.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizen, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel en wild zwijn. Mogelijk zijn verblijfplaatsen aanwezig van algemene spits-, woel- en ware muizen, bunzing, egel, steenmarter en wezel. Voor algemene spits-, woel- en ware muizen en egel geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten is geen ontheffing nodig, wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet en dient de vegetatie in het te bebouwen gebied te worden verwijderd buiten de kraamtijd. De kraamtijd duurt globaal van 1 maart tot 1 september.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§3.1 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Onderzoeken of de te kappen bomen geschikte of in gebruik zijnde holtes bevatten
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwatersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Graafwerkzaamheden uitvoeren tussen 15 april en 15 oktober nadat de vegetatie is verwijderd

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Hazelworm	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Vegetatie verwijderen tussen 30 september en 1 april en daarna graafwerkzaamheden uitvoeren vanaf 15 april
Algemene (spits)muizen en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Bunzing, steenmarter en wezel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Vegetatie verwijderen in de periode september t/m februari (buiten kraamtijd), daarna graafwerkzaamheden uitvoeren

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Een NNN-toets is gedaan naar de effecten van de werkzaamheden op het GNN en de GO
2. De te kappen bomen worden onderzocht op de aanwezigheid van (in gebruik zijnde) holtes (indien deze aanwezig zijn dient een ontheffing te worden verkregen voor het kappen)
3. Bomen zonder holtes en zonder jaarrond beschermde nesten worden gekapt buiten het broedseizoen
4. De bovengrondse vegetatie in het te bebouwen gebied wordt verwijderd tussen 30 september en half maart. Zo wordt rekening gehouden met het broedseizoen van vogels, hazelworm en marters.
5. Het verwijderen van stobben en de graafwerkzaamheden in het te bebouwen gebied worden uitgevoerd na het verwijderen van de bovengrondse vegetatie, tussen 15 april en 15 oktober. Zo wordt rekening gehouden met Alpenwatersalamander en hazelworm.
6. Bij het verwijderen van vegetatie in één richting werken, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Pouderoyen Compagnons, 2020, Quickscan stikstof Oude Bosweg ong. P183631.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, [gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=4516c19946b642c6807a3ea4ba594bb9](http:// gelderland.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=4516c19946b642c6807a3ea4ba594bb9), 21-04-2020
- + Natura 2000-gebieden Europa (Duitsland), natura2000.eea.europa.eu, 21-04-2020
- + GNN en GO provincie Gelderland, [gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc](http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc), 21-04-2020
- + NDFF - 21-04-2020 17:19:53
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

